

[Kaj Hansen.]

stig virkning. Den vej, der her anvises, er jo den rigtige: nedbringelse af produktionsomkostningerne og nedbringelse af låntagningen. Forslaget vil give mere beskæftigelse, billigere byggeri og lavere huslejer, og jeg vil meget kraftigt anbefale det til vedtagelse.

Så må jeg lige sige, når ministeren siger, der er tale om store tilskudsbeløb, at jeg synes, man efterhånden får forvrænget det danske sprog temmelig meget herinde i folketinget. Det er jo ganske urigtigt, at der er tale om et tilskudsbeløb. Der er tale om at fjerne en skat fra boligbyggeriet, og det må da være noget ganske andet. Jeg skal i anden omgang også komme mere tilbage til dette spørgsmål.

Mølgaard (DR):

I vort gode lille danske samfund har vi visse reminiscenser fra en tidligere tid, hvor det var et knap så godt samfund. Nogle af reminiscenserne flourer ligefrem, udvider sig år for år; skønt vi for længst har afskaffet en god portion privilegier, må vi fortsat erkende, at vi i vid udstrækning er et privilegiernes samfund.

Man må ofte gribes af den mistanke, at meningen vejen igennem er at få alle til at få en fornemmelse af, at de dog også har fået et kødben, så man ad den vej får lukket kæften på borgerne for at undgå deres kritik over for privilegier, som andre ligger inde med i samfundet.

De efterhånden helt permanente, men såkaldt midlertidige reguleringsforanstaltninger inden for bygge- og boligområdet er jo udtryk for sådanne forsøg på at kaste nogle kødben i flaben på landets store lejerskare. De gør imidlertid på ingen måde de mange boligejeres og jordejeres privilegier mindre, om end nogle stakler blandt udlejere bringes i klemme ved disse kineserier.

De gør heller ikke boligmarkedet mobilt, tværtimod. De medfører en ringe udnyttelsesgrad, og de, der ikke har været dygtige nok til at lade sig føde i tide, støder på forfærdelige problemer, når de søger sig lejlighed. De får kun de lejligheder, der kan erhverves til skyhøje priser. Alle de lejligheder, hvis pris er privilegeret lav, er naturligvis for længst afsat. Spild og sociale og

generationsmæssige urimeligheder er de sikre følger i samfundet som helhed.

Retsforbundet har anbefalet to sideløbende skridt for at operere den kræftsvulst væk, som bolig- og byggepolitikken efterhånden udgør i vort samfund. Vi har villet liberalisere for at opnå den bedst mulige udnyttelse og for at fjerne nogle privilegier, og vi har villet hindre, at disse privilegier blot omfordeltes til andre begrænsede grupper. Vi har nemlig villet hindre, at de beliggenhedsværdier, der frigøres ved en bedre udnyttelse af boligområdet, som en liberalisering vil medføre, blot falder i grundejerlommer. Disse værdier må komme os alle til gode.

Vi erkender, at man betræder liberaliseringsveje ved de lovforslag, der her er fremsat fra regeringens side. Skridtene er imidlertid få og små. Der er intet i lovforslagene, som giver social balance i liberaliseringstiltagene.

Vel, boligforliget hindrer ikke, at man ved siden af supplerer med en løsning af jordproblemet, og derfor vil vi da også invitere alle socialt bevidste kræfter til at søge dette problem løst ved at fremsætte vort jordreformforslag her i tinget en af de nærmeste dage. Får vi gjort noget ved dette problem, kan man også med sin sociale samvittighed i orden gøre noget ved de øvrige privilegier, som bestemte boligselskabsformer og bestemte kategorier af lejere og bestemte kategorier af ejere er forsynet med efter den gældende lov og fortsat i det store og hele vil være forsynet med, også med de lovforslag, der her er til behandling.

Jeg er glad for at kunne sige noget virkelig positivt om i hvert fald ét af de lovforslag, vi har til behandling her. Det er lovforslag nr. 16, det forslag, der går ud på at fjerne byggemomsen ved at genindføre byggemomsrefusionen. Retsforbundet har i flere omgange foreslået nøjagtigt det samme. Vi har foreslået det under den sidste boligdebat her i tinget, vi har foreslået det i folketingets politisk-økonomiske udvalg og i arbejdsmarkedsudvalget. Byggeriets situation og landets beskæftigelsessituation gør det helt nødvendigt at tage dette skridt. Engang var der ræson i snakken om det nødvendige i at flytte produktionsressourcer fra byggeriet over i industrien, men industrien kan jo